

Lysekils kommun

registrator@lysekil.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Stångenässkolan
belägen i Lysekils kommun

Tillsyn i Stångenässkolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Lysekils kommun under våren 2016. Stångenässkolan besöktes av Skolinspektionen den 3 och den 4 maj 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 3

Inför tillsynen har Skolinspektionen begärt in en sammanställning av elevernas kunskapsresultat i årskurs 3 läsåret 2014/15. Sammanställningen ska omfatta alla de ämnen där det finns kunskapskrav för årskurs 3. Någon sådan sammanställning har dock skolenheten och huvudmannen inte lämnat.

Av Skolverkets offentliga statistik (SIRIS) över resultat på nationella ämnesprov i årskurs 3 framgår att en högre andel av eleverna i Stångenässkolan nådde kravnivån än i riket fem av sju delprov i matematik läsåret 2014/15. Lägst andel av eleverna (82 procent) nådde kravnivån i delprovet "Mätning massa, skriftliga räknemetoder". I ämnet svenska var andelen elever som nådde kravnivån lägre än riksgenomsnittet i samtliga delprov. Andelen elever som nått kravnivån ligger mellan 82 procent i det delprov som handlar om att skriva faktatext och 93 procent (i tre av delproven).

Årskurs 6

Enligt Skolverkets betygsstatistik för elever i årskurs 6, läsåret 2014/15, nådde i stort sett alla elever minst kunskapskraven för betyget E i samtliga ämnen. Undantaget var ämnet matematik där 88 procent av eleverna nådde kunskapskraven.

I Skolverkets offentliga statistik redovisas resultaten på de nationella ämnesproven läsåret 2014/15 för elever vid Stångenässkolan. I samtliga fyra delprov i ämnet engelska var den genomsnittliga provbetygspoängen lägre för eleverna vid Stångenässkolan än riket. Likadant ser det ut i ämnet svenska. Även i ämnet matematik var Stångenässkolans elevers genomsnittliga provbetygspoäng (10,2) lägre än rikssnittet (12,6).

Trygghet och studiero

I Skolinspektionens enkät för elever i årskurs 5 i Stångenässkolan hösten år 2015 (100 procents svarsfrekvens och 42 svaranden) svarade 69 procent av eleverna att det stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra att "Jag har studiero på lektionerna". På påståendet "Jag känner mig trygg i min skola" valde 83 procent av eleverna något av svarsalternativen stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-12-02
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2017-02-10
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-12-02
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2017-02-10

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i verksamheten vid Stångenässkolan som måste rättas till för att säkerställa att eleverna får den utbildningen de har rätt till. Det saknas gemensamma och implementerade rutiner för flera centrala delar i verksamheten, vilket delvis sammanhänger med bristande kontinuitet i det pedagogiska ledarskapet. Exempelvis finns det brister i skolenhetens arbete kring elever i behov av särskilt stöd. Det finns elever vars eventuella stödbehov inte skyndsamt utretts. Likaså finns det elever som ges särskilt stöd utan att effekterna av det tydligt följs upp och utvärderas. Detta sammanhänger delvis med brister i elevhälsans arbete. Vid tillsynen saknas vissa professioner som ska ingå i elevhälsan, vilket gör att såväl det förebyggande arbetet som det åtgärdande, exempelvis insatser kring elever i behov av särskilt stöd, drabbats. Tillgången till elevhälsa bedöms emellertid på huvudmannanivå i ett kommande beslut.

En viktig utgångspunkt för en skolenhets utveckling är att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete. Vid Stångenässkolan saknas vid tillsynen rutiner för detta arbete. Det finns ingen dokumentation som visar att elevernas

Beslut

2016-08-26

5 (21)

Dnr 43 - 2015:9210

kunskapsresultat följs upp och analyserats på skolenhetsnivå och heller ingen systematik i arbetet med att skapa en trygg miljö, fri från kränkningar, för alla elever.

Vid tiden för tillsynen leds skolan av en tillförordnad rektor som endast haft den rollen i några månader. Trots att denne påbörjat viktiga förändringsprocesser vid skolenheten har den tidigare avsaknaden av tydlig styrning och gemensamma rutiner lett till att personal lämnats att agera utifrån sin egen uppfattning om styrdokumentens krav. Skolinspektionen vill i sammanhanget poängtera vikten av att Lysekils kommun arbetar långsiktigt för att skapa förutsättningar för att stärka styrningen och ledningen av verksamheten vid Stångenässkolan.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lysekils kommun att senast den 2 december 2016, respektive den 10 februari 2017, vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avögöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Lysekils kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- När det gäller särskilt stöd ska insatta åtgärder följas upp och utvärderas.

Motivering till bedömning av brist

Elevens behov av särskilt stöd ska utredas skyndsamt

Skolinspektionen bedömer att elevers behov av särskilt stöd inte alltid skyndsamt utreds. Bedömningen görs mot bakgrund av att skolenheten inte har fungerande rutiner för att följa upp och utvärdera den effekt extra anpassningar har för elevernas utveckling. Detta riskerar att leda till att elever ges extra anpassningar under lång tid utan att deras eventuella behov av särskilt stöd uppmärksammas och anmäls till rektor. Därtill har framkommit att inte alla elever som har anmälts av lärare för utredning sedan utretts, vilket enligt intervjuade grupper sammanhänger med otillräcklig elevhälsa och särskilt avsaknaden av specialpedagogisk kompetens. När inte utredning görs finns det också en risk att elever ges fel stöd. Det framkommer att stödinsatser, i form av elevassistent och undervisning i mindre grupp, sätts in på Stångenässkolan utan att någon utredning först gjorts som visar att det är dessa eleverna behöver.

Det strider mot skollagen att inte skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Skollagen anger att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Enligt lärarna arbetar de med extra anpassningar i klassrummen, men de säger att de inte har haft någon diskussion kring tidsaspekten för hur länge en elev kan ha extra anpassningar innan de följs upp och utvärderas. Några lärare säger att de helt saknar rutiner kring utvärderingen och att de anser att de behöver veta hur väl de extra anpassningarna fungerar för att veta hur de ska arbeta vidare. Någon lärare säger att de extra anpassningarna följdes upp på utvecklingssamtalen i lärarens klass, men att de inte har haft någon generell

diskussion vid skolan kring uppföljningen. "När man har provat allt man kan komma på så får man larma", säger en lärare. Rektorn säger att det saknas rutiner vid skolan för att följa upp effekterna av arbetet med extra anpassningar och bekräftar att detta exempelvis lett till att rektor inte kunnat säkerställa att elevers eventuella stödbehov skyndsamt utreds.

Vidare säger lärare att det har varit ett stort fokus på extra anpassningar. De har arbetat på med extra anpassningar och när det inte fungerat har det varit en vanlig åtgärd att sätta in en elevassistent. "När det har blivit för mycket så har man flaggat och då har en elevassistent satts in". Vid intervju säger elevhälsans representanter att det ofta har satts in en elevassistent för elever innan en utredning av elevens stödbehov startats. Enligt elevhälsan finns det många elevassistenter på Stångenässkolan och de vet inte om elevassistenter sätts in utifrån elevens behov. Eftersom det finns en kö elever för utredningar så har man inte tid att vänta på vad utredningen visar, säger en representant för elevhälsan.

Lärarna uppger vidare att det finns elever som har anmälts till elevhälsan, där rektor ingår, men som inte har blivit utredda eftersom det saknas en organisation för arbetet. Det har också saknats vissa av elevhälsans professioner vilket bidragit till att rutinerna för att utreda elevers stödbehov inte har fungerat. Enligt lärarna har pedagogiska utredningar inte kunnat genomföras under den period (vårterminen 2016) då skolenheten saknat specialpedagog. Enligt elevhälsans representanter har de saknat en specialpedagog i sitt arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd, vilket märkts extra mycket eftersom det ofta handlar om pedagogiska frågeställningar. Även rektorn uppger att det finns utredningar av elevers behov av särskilt stöd som inte har genomförts eftersom skolenheten inte har haft någon personal som har kunnat göra pedagogiska eller sociala kartläggningar då skolan under våren saknat specialpedagog och kurator. I slutet av vårterminen 2016 har en specialpedagog vid ett par tillfällen lånats in från en annan skolenhet i kommunen, enligt rektorn och elevhälsans representanter. Rektorn uppger att han har informerat skolchefen om att det saknas professioner i elevhälsan och vilka konsekvenser det får. Enligt lärarna finns det även elever som väntar på psykologisk utredning.

Vid Stångenässkolan finns även något som kallas "Lilla gruppen" där några elever får delar av sin utbildning. Några elever är enligt lärarna i "Lilla gruppen" större delen av skoldagen, andra är där mer sporadiskt. Vilka ämnen eleverna läser där varierar från individ till individ. Enligt lärarna vet de inte hur många elever som går i "Lilla gruppen". Någon lärare säger att det för en elev i lärarens klass finns ett beslut från rektor om att eleven får delar av sin

undervisning i "Lilla gruppen". Enligt lärarna har nuvarande rektor startat ett arbete med att kartlägga vilka elever som finns i "Lilla gruppen" samt orsaken till att eleverna går där. Enligt rektorn har det funnits olika skäl till att elever placerats i "Lilla gruppen". Rektor säger att de måste utreda och ta reda på varför eleverna är placerade där. Enligt rektorn saknas det dokumentation kring dessa saker för en del elever och rektorn har därför påbörjat ett arbete med att åtgärda detta.

Insatta åtgärder ska följas upp och utvärderas

Skolinspektionen bedömer att Stångenässkolan inte följer upp och utvärderar det särskilda stöd som elever ges. Det finns exempel på elever som har särskilt stöd och åtgärdsprogram, men där detta inte följts upp och utvärderats.

Det strider mot skollagen att det särskilda stöd som ges inte följs upp och utvärderas. Skollagen anger att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Skolinspektionen har genomfört dokumentstudier av den dokumentation som finns för några elever med åtgärdsprogram. I flera fall saknas det dokumentation som visar att åtgärdsprogrammen följts upp och utvärderats. Enligt rektorn gick han igenom fyra åtgärdsprogram när han började sin tjänst vid skolan (mars 2016). Dessa var åtgärdsprogram som upprättats av den tidigare specialpedagogen. Endast i något fall var åtgärdsprogrammet undertecknat av rektorn och bara ibland fanns det en uppföljning, uppger rektorn vidare. Rektor uppger att han vid tiden för tillsynen har plockat ut alla åtgärdsprogram, men att hans tid som tillförordnad rektor inte kommer räcka för att reda ut detta. Lärarna säger att det har varit tveksamheter kring arbetet med åtgärdsprogram. Det har varit dåligt med uppföljning och återkoppling kring hur lärarna ska gå vidare. Enligt lärarna har strukturen och handledning för personalen brustit och de har fått olika direktiv.

Lärarna säger vid intervju att de bristande rutinerna för arbetet med elever i behov av särskilt stöd gjort att effekten av det stöd som satts in har blivit svårt att utvärdera. Vidare säger lärarna att det finns insatser för en del av eleverna, men att dessa inte alltid är hjälpsamma och leder till en utveckling för eleven. En lärare ger exempel på att det finns åtgärdsprogram som skulle utvärderats i slutet av förra terminen (höstterminen 2015) men att detta inte har skett. Läraren signalerade till rektor och ansvarig i elevhälsan att en uppföljning

skulle göras men fick ingen återkoppling. Enligt läraren fortsätter då åtgärden för eleven utan att den har följts upp och utan att nytt beslut om särskilt stöd fattats. "Jag kan inte göra ett nytt åtgärdsprogram om jag inte vet om ansvariga tar beslut om att åtgärden ska fortsätta eller inte", säger läraren. Andra lärare uttrycker också att det finns brister i skolans arbete kring särskilt stöd och uppföljning av det arbetet. Enligt lärarna har det slutat personal som har arbetat med elever med stora behov och då har stödet och uppföljningen av stödet brustit.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lysekils kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Lysekils kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Lysekils kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.
- Rektorn ska se till att planen mot kränkande behandling innehåller de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling på skolenheten.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever vid Stångenässkolan. Lärare arbetar var för sig för att eleverna ska känna sig trygga i skolan. Dock bedrivs inte något gemensamt arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Det finns vid skolenheten inte något gemensamt förhållningssätt för att exempelvis lösa konflikter som uppstår i samband med rastaktiviteter. Skolenhetens plan mot kränkande behandling utgår heller inte från en kartläggning av de behov som finns på den egna skolenheten. Planen är istället generellt skriven utifrån ett samarbete med en annan skolenhet i kommunen.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling och att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är enligt skollagen skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Lärarna säger vid intervju att skolenheten för några år sedan hade en trygghetsgrupp som ansvarade för likabehandlingsplanen (tillika årlig plan mot kränkande behandling) och att de då gjorde kartläggningar över platser där eleverna inte var trygga och satte in åtgärder kopplat till detta. Vidare säger lärarna att det blivit så att detta arbete inte fortsatt och följts upp på grund av flera rektorsbyten. Rektorn säger att det stämmer att det saknas en aktuell kartläggning som visar skolans behov av åtgärder i det förebyggande arbetet. Han berättar också att de i skolsköterskans hälsosamtal och i utvecklingssamtalen är inne på dessa frågor, men att inget gemensamt arbete kring arbetet med att förhindra kränkningar görs. Enligt rektorn har det arbetet legat på is i tre år. En av skolenhetens lärare har detta läsår samarbetat med en annan skolenhet i kommunen och tagit fram en generell plan mot kränkande behandling eftersom det saknats en aktiv plan vid Stångenässkolan.

Enligt lärarna arbetar de var för sig med att förebygga och förhindra kränkningar, men det finns enligt dem inget gemensamt och målinriktat arbete.

Enligt lärarna har det varit så under de tre senaste åren eftersom den likabehandlingsplan (årlig plan mot kränkande behandling) som funnits enbart varit en pappersprodukt och inte ett levande dokument. Vid intervju säger rektorn att det görs insatser för att förebygga och förhindra kränkande behandling vid skolenheten. Enligt rektorn bedrivs dock inget gemensamt sådant arbete i verksamheten och det finns heller ingen plan för att följa upp det arbete som på eget initiativ görs av lärarna. Vid intervju med representanter för elevhälsan framkommer att de inte har varit delaktiga i något förebyggande arbete kring att förhindra kränkande behandling. "Vi har bara kommit in vid behov, när det redan har hänt något", säger elevhälsans representanter.

Vid intervju säger elever att de brukar prata om hur man ska vara mot varandra i samband med att det hänt något eller blivit bråk på en rast. Några elever säger att de någon gång pratat om sådana frågor utan att det först varit en konflikt. Elever säger vidare att vissa lärare försöker engagera sig och lösa problem som uppstår ute på rasterna, men att det finns andra lärare som inte gör så mycket. Enligt eleverna finns det några lärare som "säger sluta och sen går de bara och tror att det blir bra då. Det blir bara värre". Lärarna säger att de agerar olika vid konflikter och att en del lärare säger till mer än andra. "Eleverna kan också utnyttja när de vet att lärare förhåller sig olika till eleverna och konflikter", säger en lärare. Lärarna säger att de har många elevassistenter vid skolan och att detta ibland leder till problem. "Om man har många vuxna ute som inte kan hantera ett barn så skapar det en otrygghet", säger en lärare. Även den biträdande rektorn uppger att lärarnas förhållningssätt gentemot eleverna varierar och att det kan hända att vuxna på skolan kanske inte mår med att reda ut bråk.

Lärarna säger att de tidigare gick igenom regler vid skolan mer frekvent, men nu vet inte ny personal att vissa saker är otillåtna. Eleverna uppfattar det då som att läraren ser mellan fingrarna. Den biträdande rektorn säger att nyanställda inte tagit del av den gemensamma värdegrunden för skolan. Enligt lärarna är det viktigt att skolan lägger en grund för nyanställda så att skolan inte hamnar i en sådan situation. Lärarna säger vidare att skolan behöver forum där all personal ses. Även om lärarna har arbetsplatsträffar så deltar inte alla lärare.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lysekils kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Lysekils kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Lysekils kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Stångenässkolan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det förekommer inga samlade och riktade insatser av förebyggande och hälsofrämjande slag från elevhälsan vid tiden för tillsynen. Under flera månader av vårterminen saknade skolan tillgång till specialpedagogisk kompetens i elevhälsan och den specialpedagog som sedan slutet av april gjort enstaka inbrott i skolenhetens elevhälsa har inte deltagit i något förebyggande och hälsofrämjande arbete. Skolan har sedan påsk inte någon kurator. Detta innebär att skolenheten inte har alla de kompetenser i elevhälsan som ska finnas enligt skollagen och som ska samverka i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Enligt skollagen ska elevhälsan främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 277) anges t.ex. följande: Elevhälsans fokus ska inte vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse, utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv.

Enligt lärarna bedrivs det inget förebyggande arbete från elevhälsans sida vid tiden för tillsynen. Detta bekräftas av elevhälsans representanter som säger att det inte pågår några samlade och riktade insatser från elevhälsan som är förebyggande och hälsofrämjande på Stångenässkolan just nu. De uppger exempelvis att de inte har varit delaktiga i något förebyggande arbete mot kränkande behandling. Enligt den tillförordnade rektorn är det svårt att säga att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande med tanke på att det saknas flera professioner.

Lärare säger vid intervju att de saknat specialpedagogisk kompetens vid skolan sedan december 2015. Enligt lärarna har skolan, under de senaste två veckorna haft en specialpedagog som hjälpt till med utredningar. Enligt elevhälsans representanter har denna specialpedagog lånats in från en annan skolenhet i kommunen. Samarbetet är väldigt nytt och specialpedagogen har bara varit med en gång på elevhälsans möten hittills, uppger de vidare. Detta bekräftas också av rektorn. Enligt rektorn har det inte funnits någon specialpedagog sedan jul. Det har inte heller funnits någon speciallärare och kuratorn försvann till påsk, säger rektorn. Det har varit väldigt torftigt för eleverna.

Representanter för elevhälsan säger vid intervju att de försöker att inte bara arbeta behovsstyrt. Enligt skolpsykologen är utredningskön väldigt lång vid skolenheten och det finns många önskemål från personalen om att utreda elever. Representanter för elevhälsan säger vid intervju att de försöker att inte bara arbeta behovsstyrt. Enligt psykologen är utredningskön väldigt lång vid skolenheten och det finns många önskemål från personalen om att utreda elever. Vidare säger psykologen att utredningar inte alltid ger svaren på hur man ska arbeta. Enligt psykologen handlar det om att de måste "vända på tänket" och möta frågan om utredningar med förslag på hur de kan arbeta med eleverna. Enligt skolsköterskan har de arbetat mycket med det förebyggande under våren utifrån sina egna professioner, eftersom de varit så få i elevhälsan har det inte handlat om några gemensamma förebyggande insatser.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lysekils kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Lysekils kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Lysekils kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska följa upp och dokumentera skolenhetens resultat, bland annat kunskapsresultaten och resultaten av arbetet med trygghet och studiero. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen.
- Rektorn ska se till att resultaten analyseras, att åtgärder till följd av analysen beslutas och att de beslutade utvecklingsåtgärderna dokumenteras.
- Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Planeringen och genomförandet av åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det inte bedrivs något systematiskt kvalitetsarbete vid Stångenässkolan. Vid tillsynen finns exempelvis ingen dokumentation vid skolenheten som visar att det har gjorts någon uppföljning (det vill säga insamling och sammanställning) eller analys av elevernas kunskapsresultat på skolenhetsnivå. Det saknas också en uppföljning av resultaten av verksamhetens arbete med att skapa trygghet och studiero för alla elever. Följaktligen saknas även beslut om åtgärder för att utveckla verksamheten som tagit sin utgångspunkt i en analys av ovanstående resultat.

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det på skolenhetsnivå genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska enligt skollagen genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektor har ansvaret för skolans resultat.

Vid intervju säger lärare att det inte sker något gemensamt utvecklingsarbete vid skolenheten. Lärarna har inte varit delaktiga i något arbete med att titta på och analysera resultaten på skolenhetsnivå. Vidare säger lärare att det är upp till varje lärare själv att följa sina elevers resultat och utveckla sin egen undervisning. Enligt lärarna behöver de utveckla resultatanalysen vid skolan. Några lärare har begärt in resultaten för att följa upp hur det går för eleverna när de lämnat skolan (årskurs 7-9), men det har skett på eget initiativ av lärarna säger de. Inför tillsynen har Skolinspektionen begärt att få ta del av en redogörelse för måluppfyllelsen i de ämnen där det finns kunskapskrav för elever i årskurs 3. Enligt rektorn, som tillträdde sin tjänst som tillförordnad rektor under våren 2016, har han efterfrågat en sådan sammanställning av kunskapsresultaten hos förvaltningens utvecklingsledare, men inte kunnat få någon därifrån.

Enligt rektorn och den biträdande rektorn finns det inga analyser av resultaten eller beslut om utvecklingsåtgärder för innevarande läsår som någon av dem känner till. Enligt den biträdande rektorn är det möjligt att huvudmannen har gjort någon uppföljning via den tidigare rektorn. Varken rektorn eller den biträdande rektorn säger sig känna till om det finns någon aktuell

kvalitetsrapport eller något annat system för rapportering av skolenhetens kvalitetsarbete.

Som framgått tidigare i detta beslut har arbetet med skolenhetens plan mot kränkande behandling inte varit aktivt under de senaste läsåren och det finns vid skolenheten ingen annan dokumentation som visar att arbetet med att säkerställa en trygg miljö för alla elever följts upp och analyserats.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lysekils kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Lysekils kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare

Beslut

2016-08-26
18 (21)

Dnr 43 - 2015:9210

delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Beslut

2016-08-26
19 (21)

Dnr 43 - 2015:9210

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Mats Aronsson
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Stångenässkolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Stångenässkolan

Stångenässkolan är en kommunal skolenhet för elever i förskoleklass och grundskolans årskurser 1-6. Vid skolenheten finns också fritidshemsverksamhet. Skolenheten ligger i samhället Brastad, i Lysekils kommun. Vid Skolinspektionens tillsyn fanns sammanlagt 214 elever vid skolenheten. Skolenhetens fritidshemsverksamhet bedöms inte i detta beslut.

Verksamheten vid Stångenässkolan leds av en tillförordnad rektor som påbörjade sin anställning vid skolenheten i mitten av vårterminen 2016. Rektorn har även ansvar för Bro skola. I beslutet benämns den tillförordnade rektorn genomgående som rektorn. Vid skolenheten finns också en biträdande rektor. Den biträdande rektorn är även biträdande rektor för tre andra skolenheter i kommunen.